

Sygn. akt: I C 1084/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

G., dnia 20 stycznia 2017r

Sąd Rejonowy w Gdyni, I Wydział Cywilny

Przewodniczący: SSR Małgorzata Nowicka - Midziak

Protokolant: Yuliya Kaczor

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 stycznia 2017r

sprawy z powództwa (...) S.A. w upadłości układowej z siedzibą w G.

przeciwko M. C. (1) i G. C.

o zapłatę

1. uchyla nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 7.07.2014r wydany przez Sąd Rejonowy w Gdyni w sprawie I Nc 772/14;
2. umarza postępowanie w sprawie w zakresie należności w kwocie 7500 zł. (siedem tysięcy pięćset złotych);
3. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę 98,63 zł. (dziewięćdziesiąt osiem złotych sześćdziesiąt trzy grosze) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 30 maja 2014r do dnia zapłaty oraz zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 30.05.2014r do dnia 15.03.2016r od kwoty 7500 zł (siedem tysięcy pięćset złotych);
4. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
5. wyrokowi w zakresie zapłaty kwoty 98,63 zł. (dziewięćdziesiąt osiem złotych sześćdziesiąt trzy grosze) nadaje rygor natychmiastowej wykonalności;
6. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1282 zł. (jeden tysiąc dwieście osiemdziesiąt dwa złote) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt. I C 1084/15

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka Akcyjna w upadłości układowej z siedzibą w G., pozwem z dnia 30 maja 2014 roku, wniosła o zasądzenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym solidarnie od pozwanych M. C. (1) i G. C. kwoty 15 107,04 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wysokości ustawowej od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że pozwani są dłużnikami solidarnymi powoda z weksla. Powód w dniu 21 maja 2014 roku wypełnił weksel zgodnie z deklaracją wekslową na kwotę 15 107,04 zł i wezwał pozwanych do jego wykupu do dnia 29 maja 2014 roku. Pozwani solidarnie nie wykupili jednak weksla, a wezwanie do zapłaty pozostawili bez odpowiedzi.

(pozew k. 2-3)

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym w dniu 7 lipca 2014 roku w sprawie o sygnaturze akt I Nc 772/14 Sąd Rejonowy w Gdyni nakazał pozwanym M. C. (1) i G. C., aby w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłacili solidarnie na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej w upadłości układowej z siedzibą w G. kwotę 15 107,04 zł wraz z ustawowymi odsetkami za okres od dnia 30 maja 2014 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 1 406,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 1 217,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego albo wnieśli w tym terminie zarzuty.

(nakaz zapłaty k. 17)

Powód (...) Spółka Akcyjna w upadłości układowej z siedzibą w G. wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 7 lipca 2014 roku zawarte w nakazie zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym w sprawie o sygnaturze akt I Nc 772/14 dotyczące zwrotu kosztów procesu i wniósł o jego zmianę poprzez zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 2 400,00 zł.

(zażalenie z dnia 18.07.2014r. k. 19-20)

Postanowieniem z dnia 21 października 2014 roku Sąd Rejonowy w Gdyni uchylił postanowienie z dnia 7 lipca 2014 roku w przedmiocie kosztów procesu, zawarte w nakazie zapłaty wydanym w dniu 7 lipca 2014r. w postępowaniu nakazowym, zasądził solidarnie od pozwanych M. C. (1) i G. C. na rzecz powoda (...) Spółka Akcyjna w upadłości układowej z siedzibą w G. kwotę 2 606,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz kwotę 90 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego. Przedmiotowe postanowienie uprawomocniło się w dniu 7 listopada 2014r.

(postanowienie Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 21.10.2014r. k. 36, postanowienie Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 19.05.2015r. k. 62)

Do wydanego w postępowaniu nakazowym nakazu zapłaty pozwani M. C. (2) i G. C. złożyli zarzuty.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwani wskazali, że uznają zasadność roszczenia powoda co do kwoty 7 610,17 zł wraz z należnymi odsetkami, wnoszą natomiast zarzuty co do pozostałej części roszczenia. Przyznali, że w dniu 23 maja 2011 roku dokonali u powoda zakupu urządzenia do napełniania klimatyzacji, oleju do klimatyzacji i czynnika chłodniczego. Wartość tej transakcji, jak wynika z faktury VAT nr (...), opiewała na kwotę 10 568,81 zł. Następnie, pozwany M. C. (1) wystawił powodowi fakturę VAT nr (...) na kwotę 2 959,64 zł za promocję towarów. Kwota ta – zdaniem pozwanych – winna podlegać kompensacji z kwotą z faktury VAT nr (...).

W następnej kolejności pozwani zakwestionowali wystawioną przez powoda fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 4 605,12 zł. Podnieśli, że otrzymana w dniu 17 czerwca 2013 roku faktura wystawiona tytułem rzekomo zakupionego oprogramowania komputerowego E.(tronic) (...) stanowiła próbę wyłudzenia od pozwanych środków pieniężnych. Pozwani wskazali, że wypełniona przez nich deklaracja wekslowa nie zabezpieczała roszczeń z tytułu umowy sprzedaży oprogramowania E.. Dodatkowo zauważyli, że oprogramowanie, którego dotyczy zakwestionowana faktura, nigdy nie zostało im dostarczone.

W konkluzji pozwani wnieśli o uchylenie nakazu zapłaty w części, ponad kwotę 7 610,17 zł i oddalenie w tym zakresie powództwa oraz zasądzenie od powoda na ich rzecz kosztów procesu.

(pismo z dnia 01.08.2014r. k. 26-27v; pismo z dnia 06.11.2014r. k. 43-43v)

W piśmie procesowym z dnia 1 października 2015 roku strona powodowa podtrzymała żądania pozwu.

Odnosząc się do zarzutów strony pozwanej powodowa spółka wskazała, że pozwani nie przedstawili żadnych dowodów na potwierdzenie swoich twierdzeń. W dalszej kolejności powód zauważył, że pozwany M. C. (1) oraz powodowa spółka zawarli umowę licencyjną na użytkowanie oprogramowania E.. Zgodnie z pkt 4.4 wyżej wskazanej umowy, opłaty za oprogramowanie pobierane były jednorazowo w danym roku kalendarzowym. Powód wystawił pozwanemu fakturę VAT nr (...) na łączną kwotę 4 605,12 zł. za rok 2013. Wbrew twierdzeniom pozwanych, powód spełnił

ciążący na nim obowiązek i dostarczył M. C. (1) oprogramowanie wraz z fakturami VAT. Pozwany odmówił przyjęcia faktury jedynie za rok 2013. Powód podkreślił, że zgodnie z treścią pkt 5.1 wiążącej strony umowy, M. C. (1) miał prawo wypowiedzieć umowę z zachowaniem 10-tygodniowego okresu wypowiedzenia. Pozwany z tego uprawnienia jednak nie skorzystał. Strona podniosła, że chybiony jest również zarzut braku rozliczenia przez powoda faktury VAT nr (...) z dnia 18 sierpnia 2012 roku. Powód dokonał kompensaty wynikającej z niej kwoty z fakturą VAT nr (...), wskutek czego wierzytelności umorzyły się wzajemnie do wysokości wierzytelności niższej. Powód zauważył, że powszechnie stosowane przez niego weksle gwarancyjne in blanco służą mu zabezpieczeniu umów sprzedaży i umów handlowych o wartości przekraczającej 10 000 zł. Treść deklaracji wekslowej wypełnionej przez pozwanego M. C. (1) nie wskazuje na jedną, konkretną umowę, którą weksel miał zabezpieczać. Intencją stron było zabezpieczenie ewentualnych zobowiązań, wynikających ze wszystkich umów zawieranych z M. C. (1).

(pismo z dnia 01.10.2015r. k. 111-114)

W ostatecznie sprecyzowanym stanowisku pozwani wskazali, że uznają roszczenie powodowej spółki co do kwoty 7 598,63 zł.

(oświadczenie na rozprawie w dniu 17.01.2017r. k. 335; płyta CD k. 336)

Na rozprawie w dniu 17 stycznia 2017 roku powód cofnął powództwo w zakresie kwoty 7 500,00 zł oraz zrzekł się w tym zakresie roszczenia.

(oświadczenie pełnomocnika powoda na rozprawie w dniu 17.01.2017r. k. 335v)

Sąd ustalił co następuje:

M. C. (1) w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej pod firmą (...) współpracował z (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w G..

(okoliczność bezsporna)

Zabezpieczeniem wszystkich istniejących i mogących powstać w przyszłości roszczeń (...) S.A. z siedzibą w G. wobec M. C. (1), prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...), był - zgodnie z porozumieniem wekslowym - weksel gwarancyjny in blanco podpisany i wręczony kontrahentowi przez M. C. (1). Poręczycielem wekslowym była G. C.. Zgodnie z treścią zawartego porozumienia wystawca i poręczyciel upoważnili (...) S.A. do wypełnienia weksla co do miejsca i daty płatności oraz kwoty, jaka okaże się potrzebna dla zaspokojenia roszczeń (...) S.A. wraz z odsetkami i kosztami, po zawiadomieniu wystawcy i poręczyciela listem poleconym, wysłanym na ich adres przynajmniej 7 dni przed terminem płatności weksla.

(dowód: deklaracja wekslowa k. 13)

Zgodnie z praktyką i zwyczajami handlowymi stosowanymi przez (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w G., weksle gwarancyjne in blanco stanowią zabezpieczenie dla zawieranych z kontrahentami umów sprzedaży oraz umów handlowych o wartości przekraczającej kwotę 10 000,00 zł.

(dowód: zeznania świadka k. W. K. k. 310-315, płyta CD k. 332)

W dniu 23 maja 2011 roku M. C. (1) w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zakupił od powodowej spółki urządzenie do napełniania klimatyzacji, olej do klimatyzacji oraz czynnik chłodniczy. Wartość transakcji opiewała na łączną kwotę 10 568,81 zł brutto. Strony ustaliły termin płatności na dzień 31 maja 2012 roku.

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu o fakturę VAT nr (...) z dnia 23.05.2011r. k. 28)

M. C. (1) nie zapłacił należnej powodowi kwoty 10 568,81 zł wynikającej z faktury VAT nr (...).

(okolicość bezsporna)

W dniu 1 kwietnia 2012 roku pomiędzy (...) spółką europejską z siedzibą w H., M. C. (1) prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą A. M. C. (1) (zwanym Odbiorcą) a (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w G. (zwaną Dystrybutorem) zawarta została umowa o świadczenie usług promocji nr (...), której przedmiotem był handel olejem. Zgodnie z § 7 pkt 9 przedmiotowej umowy dla zabezpieczenia roszczeń pieniężnych Dystrybutora wobec Odbiorcy z tytułu zapłaty należności za dostarczone środki smarne C. i opisanych w umowie kar umownych, Odbiorca wystawił Dystrybutorowi weksel własny in blanco poręczony przez A. B. oraz deklarację wekslową dotyczącą warunków i sposobu wypełnienia weksla przez Dystrybutora, o treści uzgodnionej z Dystrybutorem.

(dowód: umowa o świadczenie usług promocji nr (...) wraz z załącznikiem k. 30-33)

W dniu 18 sierpnia 2012 roku M. C. (1) wystawił powodowi fakturę VAT nr (...) na kwotę 2 959,64 zł brutto za przeprowadzenie działań związanych z promocją towarów.

(dowód: faktura VAT nr (...) z dnia 18.08.2012r. k. 29)

Pozwany, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, zakupił urządzenie do diagnozowania i usuwania usterek samochodowych (...) marki B.. Na przedmiotowym urządzeniu stosuje się powszechnie oprogramowanie warsztatowe E.(tronic), które podlega regularnym, corocznym aktualizacjom. W związku z tym w dniu 30 sierpnia 2012 roku pomiędzy pozwanym a powodem doszło do zawarcia umowy sprzedaży oprogramowania E.(tronic) stworzonego na licencji (...) Sp. z o.o. Zgodnie z treścią przedmiotowej umowy dystrybutor oprogramowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ((...) S.A.) zobowiązał się do przekazania licencjobiorcy (A. M. C. (1)) oprogramowania na nośniku w stanie gotowym do zainstalowania. Dystrybutor oprogramowania do dnia 31 października każdego roku zobowiązany był do informowania licencjobiorcy o wariantach oprogramowania swoich klientów na następny rok (pkt 2.3 umowy). W myśl pkt 4.4 umowy opłaty za oprogramowanie pobierane są jednorazowo za cały okres trwania umowy – w przypadku umów ograniczonych czasowo lub opłata należna w danym roku kalendarzowym obliczana jest procentowo – w przypadku umów nieograniczonych czasowo, w terminie 7 dni po przyjęciu zamówienia. Płyty z aktualizacjami oprogramowania dostarczane były przez spółkę (...) dystrybutorowi lub bezpośrednio do licencjobiorców pocztą. W razie przekazania nośników aktualizacji dystrybutorowi, (...) S.A. za pośrednictwem swoich pracowników lub kurierów dostarczała je do rąk licencjobiorców.

(dowód: umowa sprzedaży oprogramowania E.(tronic) z dnia 30.08.2012r. k. 115-117; zeznania świadka k. W. K. k. 310-315, płyta CD k. 302).

Do pozwanego M. C. (1) przybył kurier w celu doręczenia mu faktury VAT nr (...) wystawionej w dniu 17 czerwca 2013 roku z tytułu rocznej opłaty za oprogramowanie E.(tronic), opiewającej na kwotę 4 605,12 zł. Z uwagi na fakt, że pozwany nie otrzymał płyty stanowiącej nośnik oprogramowania, odmówił podpisania i przyjęcia faktury oraz zapłaty kwoty z niej wynikającej. Pozwany odmówił także podpisania oświadczenia dotyczącego odmowy podpisania faktury.

(dowód: faktura VAT nr (...) k. 123; zeznania pozwanego M. C. (1) k. 317-317v, płyta CD k. 319)

Powódka złożyła oświadczenie o potrąceniu należności z tytułu faktury VAT nr (...) w kwocie 4 605,12 zł z kwotą 2 959,64 zł wynikającą z faktury nr (...) z dnia 18.08.2012r. wystawionej przez M. C. (1) z tytułu promocji towaru.

(dowód: oświadczenie o kompensacie k. 124)

Strona powodowa wypełniła weksel in blanco na kwotę 15 107,04 zł i pismem z dnia 21 maja 2014 roku zawiadomiła o tym pozwanym. Pismem z dnia 21 maja 2014r. powódka wezwała pozwanego do wykupu weksla i wpłaty należności na jej rachunek bankowy. W wezwaniu tym powód wskazał, że na sumę wekslową składają się następujące należności:

- kwota 10 558,27 zł wynikająca z faktury VAT nr (...);

- kwota 1 645,48 zł wynikająca z faktury VAT nr (...);

- kwota 2 903,29 zł tytułem naliczonych na dzień 21 maja 2014 roku odsetek za opóźnienie w zapłacie wyżej opisanych faktur VAT.

(dowód: kserokopia weksla k. 12; zawiadomienie o wypełnieniu weksla i wezwanie do zapłaty z dnia 21.15.2014r. k. 8-9 wraz z dowodem nadania przesyłki k. 10-11)

Po wniesieniu pozwu pozwany M. C. (1) dokonał zapłaty na rzecz powoda kwoty 7 500,00 zł.

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu o pismo procesowe powoda z dnia 25.05.2016r. k. 200, protokół rozprawy z dnia 09.06.2016 k. 188)

Sąd zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów prywatnych, zeznań świadka W. K. oraz dowodu z przesłuchania pozwanego M. C. (1).

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy stwierdzić należy, że brak było podstaw do odmowy wiary i mocy dowodowej przedłożonym przez strony dokumentom prywatnym. Zważyć bowiem należy, iż żadna ze stron nie kwestionowała autentyczności tych dokumentów ani też nie zaprzeczyła, iż osoby podpisane pod tymi pismami nie złożyły oświadczeń w nich zawartych. Nadto, prawdziwość i wiarygodność wymienionych powyżej dowodów nie nasuwała żadnych wątpliwości Sądu.

Jeśli chodzi natomiast o ocenę osobowego materiału dowodowego to w zasadzie za wiarygodne należało uznać zeznania świadka W. K. (pracownika powodowej spółki). Świadek ten potwierdził przede wszystkim bezsporne pomiędzy stronami okoliczności dotyczące współpracy powoda z M. C. (1), nakreślił ogólną praktykę dotyczącą wystawiania weksli gwarancyjnych in blanco, stosowaną przez powodową spółkę w relacjach z kontrahentami oraz opisał zasady dystrybucji aktualizacji oprogramowania E.(tronic). Zważyć jednak należało, że świadek nie potrafił wskazać, czy płyta z aktualizacją oprogramowania została rzeczywiście przekazana pozwanemu M. C. (1). Jakkolwiek, w innym miejscu świadek stwierdził, że aktualizacja oprogramowania musiała zostać przez pozwanego odebrana („nie wiem, czy będzie podpis pana M. na odbiorze, ale na pewno to dostał. Jakby nie dostał, to by się dopytał” k. 314 transkrypcji z zeznań oraz płyta CD k. 302) to jednak wypowiedź tę potraktować należało jedynie jako przypuszczenie świadka, a nie jako stanowcze stwierdzenie wynikające z posiadanej przez świadka wiedzy.

Sąd dał wiarę w całości zeznaniom pozwanego M. C. (1). Pozwany przyznał, że utrzymywał kontakty handlowe z powodową spółką. Potwierdził, że zakupił od powoda urządzenie do diagnozowania aut zaopatrzone w warsztatowe oprogramowanie. Podkreślił, że dla prawidłowego działania nabytego sprzętu oprogramowanie wymagało corocznej aktualizacji. Pozwany wskazał, że wcześniejsze aktualizacje były mu dostarczane za pośrednictwem zewnętrznej firmy kurierskiej. Odnosząc się do spornej faktury nr (...) z dnia 17.06.2013r. M. C. (1) podkreślił, iż kurier usiłował mu doręczyć jedynie fakturę, bez płyt uaktualniających oprogramowanie. W związku z tym pozwany odmówił podpisania faktury i uiszczenia wynikającej z niej należności. Sąd przytoczone zeznania uznał za przekonujące, spójne i w pełni korespondujące z wersją zdarzeń konsekwentnie przedstawianą przez pozwanego w kolejnych pismach procesowych. Co istotne, w toku niniejszego postępowania strona powodowa nie wykazała w żaden sposób, że płyta z aktualizacją oprogramowania rzeczywiście została pozwanemu doręczona i że w związku z tym pozwany był zobligowany do spełnienia świadczenia wzajemnego. Stąd też brak było podstaw, aby zeznaniom pozwanego odmówić wiary w powyższym zakresie.

Odnosząc się do zarzutów formalnych stwierdzić należało, że – wbrew stanowisku pozwanych – brak było podstaw do uwzględnienia zarzutu niewłaściwości Sądu Rejonowego w Gdyni I Wydziału Cywilnego. Zważyć bowiem należy, iż zgodnie z treścią art. 47 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936r. Prawo wekslowe (Dz.U. nr 37 poz. 282, z późn. zm.) kto weksel wystawił, przyjął, indosował lub za niego poręczył odpowiada wobec wierzyciela solidarnie. Posiadacz

może dochodzić roszczeń przeciwko jednemu, kilku lub wszystkim dłużnikom bez potrzeby zachowania porządku, w jakim się zobowiązali. Ponadto, dochodzenie sądowe roszczeń przeciw jednemu dłużnikowi nie tamuje dochodzenia przeciwko innym dłużnikom. Na tej podstawie wierzyciel będzie uprawniony do wytoczenia powództwa o solidarną zapłatę z weksla przeciwko wystawcy oraz poręczycielowi weksla. W świetle powyższego stwierdzić należy, iż powód skorzystał ze swojego uprawnienia i wniósł pozew zarówno przeciwko wystawcy weksla (przedsiębiorcy) jak i poręczycielowi (osobie fizycznej niebędącej przedsiębiorcą). Po stronie pozwanej nie zachodziły zatem w całości przesłanki uzasadniające przekazanie sprawy do rozpoznania sądowi gospodarczemu. Przepis art. 479¹ k.p.c. kategorycznie stanowi, iż przepisy o postępowaniu w sprawach gospodarczych stosuje się w sprawach ze stosunków cywilnych między przedsiębiorcami, w zakresie prowadzonej przez nich działalności gospodarczej. Tymczasem, pozwana G. C. – będąca poręczycielem wekslowym – bezspornie przedsiębiorcą nie jest, co uniemożliwiało traktowanie przedmiotowej sprawy jako sprawy gospodarczej w rozumieniu art. 479¹ k.p.c.

Przechodząc do rozważań merytorycznych, należy stwierdzić, że w niniejszej sprawie powód (...) Spółka Akcyjna w upadłości układowej z siedzibą w G. domagała się od pozwanych M. C. (1) i G. C. – jako odpowiednio wystawcy weksla i poręczyciela wekslowego – solidarnie zapłaty kwoty 15 107,04 zł. Pozwani w zarzutach od nakazu zapłaty zakwestionowali jednak prawidłowość uzupełnienia weksla przez powoda, podnosząc, że kwota, na którą opiewa weksel jest zawyżona. Bez wątplenia weksel, którego dotyczy niniejsze postępowanie, w chwili wystawienia był wekslem in blanco o charakterze gwarancyjnym. Zabezpieczał przyszłe roszczenia powoda mogące wyniknąć z zawieranych z wystawcą weksla umów. Okoliczność ta nabiera doniosłego znaczenia w procesie między remitentem a wystawcą weksla, gdyż wystawca weksla może podnosić, obok zarzutów dotyczących samego weksla, także zarzuty odnoszące się do stosunku podstawowego łączącego strony i zabezpieczonego wekslem. Zauważyć należy, że – co do zasady – zobowiązanie wekslowe jest zobowiązaniem o charakterze samodzielnym i abstrakcyjnym, niezależnym od podstawy prawnej jego zaciągnięcia. Objawia się to tym, że zobowiązanie wekslowe co do zasady ucieleśnione zostaje w samym wekslu i treść tego zobowiązania ustala się na podstawie tekstu weksla. Oznacza to, że istnienie i ważność zobowiązania wekslowego nie są zależne od przyczyny wystawienia weksla, a wadliwość, nieważność czy wygaśnięcie stosunku prawnego, który był przyczyną jego wystawienia, nie powoduje utraty roszczenia przez wierzyciela wekslowego, bowiem wystawcę zobowiązuje samo podpisanie dokumentu mającego przewidzianą przez prawo formę. Jednocześnie podkreślić trzeba, że w stosunku między remitentem, a wystawcą weksla samodzielność zobowiązania wekslowego ulega jednak znacznemu osłabieniu. Wynika to z faktu, że wystawca weksla może formułować wobec remitenta nie tylko zarzuty wekslowe (np. kwestionowania ważności weksla na podstawie art. 101 i 102 Prawa wekslowego), ale również zarzuty odnoszące się do stosunku podstawowego i podważające zarówno istnienie, jak i rozmiar zobowiązania wekslowego (art. 10 Prawa wekslowego). Sytuacja ta określana jest w orzecznictwie mianem "przeniesienia sporu z płaszczyzny stosunku wekslowego na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego" (por. wyrok SN z dnia 20 czerwca 2008 r., IV CSK 65/08, Lex nr 453032; z dnia 9 stycznia 2004 r., IV CK 331/02, Lex nr 599559; z dnia 14 marca 1997 r., I CKN 48/97, OSNC 1997/9/124 oraz uchwała 7 sędziów SN z dnia 7 stycznia 1967 r., III CZP 19/96, OSNC 1968/5/79 - zasada prawna). Należy przy tym zaznaczyć, że owo "przeniesienie" nie skutkuje zmianą podstawy sporu - ze stosunku prawa wekslowego na stosunek prawa cywilnego. Odwołanie się w zarzutach od nakazu zapłaty do stosunku podstawowego prowadzi jedynie do uwzględnienia tego stosunku w ramach oceny zasadności dochodzonego roszczenia wekslowego. Nadal więc przedmiotem sporu jest roszczenie wekslowe, z tą tylko różnicą, że przy uwzględnieniu również stosunku podstawowego (por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 11 marca 2011 r., II CSK 311/10, OSNC-ZD 2011/3/66). Podsumowując, podjęta przez pozwanych obrona za pomocą zarzutów nawiązujących do stosunku podstawowego wobec dochodzonego od nich roszczenia wekslowego prowadzi do objęcia sporem także tego stosunku.

Odnosząc się do poszczególnych zarzutów podnoszonych przez pozwanych, w pierwszej kolejności należy wskazać, że brak było podstaw do przyjęcia, że weksel został przez powoda wypełniony niezgodnie z deklaracją wekslową. U podstaw tego zarzutu legło przekonanie pozwanych, że wystawiony przez nich weksel miał zabezpieczać jedynie roszczenia powodowej spółki wynikające z konkretnej umowy, nie zaś jakiegokolwiek roszczenia powoda względem kontrahenta, wynikające z szeroko rozumianej współpracy handlowej. Dodatkowo, zdaniem pozwanych, powód bezpodstawnie wykorzystał przeciwko pozwanym weksel wystawiony przez nich do umowy o świadczenie usług

promocji nr (...), „wyłudzać” w ten sposób nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym. Zauważyć jednak należy, że deklaracja wekslowa nie odnosi się w swojej treści do konkretnej umowy, którą miała zabezpieczać. Trafnie wskazuje powód, że – biorąc pod uwagę sposób sformułowania przedmiotowego dokumentu oraz praktykę handlową stosowaną przez powodową spółkę – intencją stron było zabezpieczenie zobowiązań wynikających ze wszystkich istniejących i mogących powstać w przyszłości roszczeń powoda wobec pozwanych. Powód wskazywał bowiem, że zgodnie z przyjętymi w spółce zwyczajami handlowymi, weksle gwarancyjne in blanco stanowią zabezpieczenie umów sprzedaży oraz umów handlowych o wartości przekraczającej 10 000 zł, bez ograniczania się do jednej umowy. Stanowisko zaprezentowane przez powoda potwierdzały zeznania świadka W. K., który przyznał, że takie postępowanie jest przyjętą praktyką w spółce (...) S.A. Za nieuzasadniony uznać należało zarzut pozwanych odnoszący się do wykorzystania przez powoda weksla wystawionego do umowy o świadczenie usług promocji nr (...). Zgodnie z treścią § 7 pkt 9 przedmiotowej umowy dla zabezpieczenia roszczeń pieniężnych (...) S.A. (zwanego dalej Dystrybutorem) wobec A. M. C. (1) (zwanego dalej Odbiorcą) z tytułu zapłaty należności za dostarczone środki i opisanych w umowie kar umownych, Odbiorca wystawi Dystrybutorowi weksel własny in blanco poręczony przez A. B. (...). Tymczasem, weksel przedłożony przez powoda na potrzeby niniejszej sprawy poręczony został przez G. C.. Brak tożsamości osób wskazywanych jako poręczyciele weksla uniemożliwia uznanie, że chodzi o ten sam dokument.

W dalszej kolejności wskazać należy, że pozwani nie kwestionowali faktu utrzymywania z powodem kontaktów handlowych, ani prawdziwości twierdzeń strony powodowej co do zasadności wystawienia faktury VAT nr (...) na kwotę 10 568,81 zł, która nie została przez pozwanych uiszczona. Spór między stronami procesu koncentrował się natomiast na kwestii prawidłowości objęcia sumą wekslową kwoty 4 605,12 zł wynikającej z faktury VAT nr (...). Pozwani kwestionowali bowiem podstawę swojej odpowiedzialności wskazując, że roszczenie o zapłatę sumy 4 605,12 zł po stronie powodowej nie istniało. Powyższa faktura została przez powoda wystawiona z tytułu rocznej opłaty za aktualizację oprogramowania E.(tronic), do dostarczenia której powód - będący dystrybutorem oprogramowania E.(tronic) stworzonego na licencji (...) Sp. z o.o. – się zobowiązał na mocy umowy z dnia 30 sierpnia 2012r. Tymczasem – zdaniem pozwanego – aktualizacja nie została mu w ogóle doręczona. M. C. (1) twierdził, że za pośrednictwem kuriera powód usiłował mu doręczyć wyłącznie fakturę bez płyty zawierającej aktualizację oprogramowania. W związku z czym pozwany odmówił podpisania i przyjęcia faktury, a także zapłaty kwoty z niej wynikającej. Zważyć należy, iż w przypadku wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty opartego na wekslu, możliwość obrony pozwanego wynika z łączności między zobowiązaniem z weksla gwarancyjnego in blanco a zobowiązaniem ze stosunku podstawowego. Łączność ta przejawia się nie tylko w tym, że zaspokojenie jednego powoduje wygaśnięcie drugiego, lecz także w tym, że bezpodstawność roszczenia cywilnoprawnego pociąga za sobą bezpodstawność roszczenia opartego na wekslu. Stosunek cywilnoprawny zatem rozstrzyga o tym, czy i w jakim zakresie istnieje po stronie dłużnika zobowiązanie wekslowe zaciągnięte wobec wierzyciela w celu zabezpieczenia wierzytelności cywilnoprawnej (por.: uzasadnienie uchwały SN z dn. 24 kwietnia 1972 r., III PZP 17/70, OSNCP 1973, poz. 72). Nie można jednak utożsamiać skonkretyzowania roszczenia z ciężarem dowodzenia istnienia wierzytelności. Zaznaczyć wypada, że w procesie wekslowym dowód przeciwny, a więc nieistnienia wierzytelności, zostaje przerzucony na dłużnika, a to w związku z domniemaniem istnienia wierzytelności, które powstało na skutek wystawienia i wydania weksla (por. uzasadnienie uchwały SN z dn. 7 stycznia 1967, III CZP 19/66, OSNCP 1968, poz. 79). Jak wskazuje się w judykaturze przepis art. 6 k.c. nakazuje rozstrzygnąć sprawę na niekorzyść osoby opierającej swoje powództwo lub obronę na twierdzeniu o istnieniu jakiegoś faktu prawnego, jeżeli fakt ten nie został udowodniony. Tzw. fakty negatywne, bo takim jest fakt nieistnienia stosunku podstawowego, mogą być dowodzone za pomocą dowodów faktów pozytywnych przeciwnych, których istnienie wyłącza twierdzoną okoliczność negatywną (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2003 r., sygn. akt II CKN 1409/00, OSNC 2004/7-8/113, Biul.SN 2003/10/12). W ocenie Sądu w niniejszej sprawie strona pozwana – poza dowodem z przesłuchania stron – nie miała innej możliwości wykazania faktu negatywnego w postaci niedoręczenia mu spornego oprogramowania, z czym wiązało się powstanie zobowiązania ze stosunku podstawowego. Fakt niedoręczenia przesyłki z reguły nie może zostać wykazany żadnymi dowodami pozytywnymi. Ta okoliczność powodowała, że to powód, który twierdził, że oprogramowanie zostało pozwanemu rzeczywiście doręczone, winien ten fakt wykazać. Niemniej powodowa spółka nie przedłożyła żadnych wiarygodnych dowodów, które potwierdzałyby jej twierdzenia. Zawnioskowany przez powoda na tę okoliczność świadek W. K. nie był w stanie potwierdzić, że płyta z aktualizacją oprogramowania została rzeczywiście pozwanemu doręczona. Jak wyjaśnił

świadek, zgodnie z praktyką przyjętą przez powodową spółkę, płyty z aktualizacjami oprogramowania dostarczane były licencjobiorcom za pośrednictwem pracowników powoda lub też kurierów. W ocenie Sądu w przypadku, gdyby przedmiotowa aktualizacja oprogramowania została doręczona pozwanemu to powód powinien dysponować potwierdzeniem doręczenia. Natomiast taki dokument nie został złożony do akt niniejszego postępowania. Jak zeznał świadek w powodowej spółce przyjęta jest praktyka, że aktualizacja jest doręczana wraz z fakturą. W przypadku pozwanego było jednak inaczej, gdyż obie te czynności miały zostać rozdzielone w czasie z powodu zablokowania konta pozwanego i niemożności wystawienia faktury VAT. Zdaniem Sądu, zwłaszcza w takiej szczególnej sytuacji powód winien był zadbać o to, aby potwierdzić fakt doręczenia aktualizacji oprogramowania, skoro z tym faktem skorelowany był obowiązek świadczenia pozwanego. Jednocześnie należy zauważyć, że na przedłożonej do akt sprawy kopii faktury brak jest podpisu pozwanego, co tylko potwierdza przedstawioną przezeń wersję. Brak wiarygodnego doręczenia, jak również późniejsza odmowa przyjęcia przez pozwanego faktury wskazują, że aktualizacja oprogramowania nie została pozwanemu doręczona. W tym stanie rzeczy, z uwagi na niespełnienie świadczenia przez powoda brak było podstaw do domagania się świadczenia wzajemnego od pozwanego. Dlatego też Sąd nie uwzględnił kwoty 4.605,12 zł z tytułu opłaty rocznej za aktualizację oprogramowania.

Podkreślić należy, że strona powodowa nie kwestionowała zasadności wystawienia przez pozwanego faktury VAT nr (...) z dnia 18 sierpnia 2012 roku na kwotę 2 959,64 zł za usługi promocyjne w zakresie handlu olejem, mała tego złożyła nawet oświadczenie o potrąceniu należności z tytułu faktury VAT nr (...) w kwocie 4 605,12 zł z kwotą 2 959,64 zł wynikającą z wyżej wymienionej faktury nr (...). Podkreślić jednakże należy, iż powyższe potrącenie nie odniosło skutku. Stosownie bowiem do treści art. 498 k.c., potrącenie może być skutecznie dokonane, jeżeli łącznie spełnione są następujące przesłanki: 1) wierzytelności są wzajemne i jednorodnjawowe; 2) wierzytelność przedstawiana do potrącenia (aktywna) jest wymagalna; 3) wierzytelność potrącana (pasywna) jest zaskarżalna. W świetle powyższego podstawową przesłanką dopuszczalności potrącenia jest przede wszystkim istnienie wierzytelności przedstawionej do potrącenia. Tymczasem, jak wskazano powyżej, w toku niniejszego postępowania strona powodowa nie wykazała, że wierzytelność o zapłatę kwoty 4.605,12 zł z tytułu opłaty rocznej za aktualizację oprogramowania istnieje, że umowa została przez powoda wykonana należycie (art. 487 kc). Dlatego, też Sąd, zgodnie ze stanowiskiem pozwanego, dokonał kompensacji kwoty 2 959,64 zł z kwotą 10 568,81 zł, wynikającą z faktury VAT nr (...) z dnia 23.05.2011r., wskutek czego wierzytelności te umorzyły się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej.

Zatem, w świetle podniesionych powyżej okoliczności dochodzoną przez powoda kwotę 15 107,04 zł należało pomniejszyć łącznie o kwotę 7.564,76 zł, na którą składają się kwota 4.605,12 zł z tytułu opłaty rocznej za aktualizację oprogramowania oraz kwota 2 959,64 zł za usługi promocyjne w zakresie handlu olejem. W tym zakresie powództwo było bezzasadne. Zważyć należało, że pozwani ostatecznie uznali roszczenie powodowej spółki co do kwoty 7 598,63 zł. Na poczet tej kwoty należało jednak zaliczyć dokonaną już w toku niniejszego procesu zapłatę kwoty 7 500,00 zł. Po skompensowaniu tych należności do zapłaty pozostaje jedynie kwota 98,63 zł.

Mając na względzie powyższe, Sąd na podstawie art. 496 k.p.c. uchylił nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany w sprawie I Nc 772/14 w całości.

W punkcie 2 wyroku na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. Sąd umorzył postępowanie co do żądania zapłaty kwoty 7 500 zł. Zważyć bowiem należało, że na rozprawie w dniu 17 stycznia 2017 roku powód cofnął powództwo w tym zakresie wraz ze zrzeczeniem się roszczenia. W ocenie Sądu cofnięcie pozwu nie było sprzeczne z prawem ani z zasadami współżycia społecznego, ani nie zmierzało do obejścia prawa (art. 203 § 4 k.p.c.), a nadto nie wymagało zgody pozwanych, gdyż było połączone ze złożeniem oświadczenia o zrzeczeniu się roszczenia.

W punkcie 3 i 4 wyroku na mocy art. 481 § 1 i 2 k.c. Sąd zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 98,63 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 30 maja 2014 roku do dnia zapłaty odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 30.05.2014r. do dnia 15.03.2016r. od kwoty 7 500 zł, zaś w pozostałej części powództwo oddalił. Podkreślić bowiem należy, iż kwota 7 500 zł została uiszczona ze znacznym opóźnieniem dopiero w dniu 15 marca 2016r.

Stosownie do treści art. 333 § 1 pkt 2 kpc Sąd w punkcie 5 rozstrzygnięcia opatrzył wyrok w zakresie kwoty 98,63 zł rygorem natychmiastowej wykonalności, gdyż w tym zakresie pozwani uznali powództwo.

Zważywszy, że obie strony wygrały niniejszą sprawę po połowie koszty winno zostać rozdzielone stosunkowo w oparciu o art. 100 k.p.c. Niemniej należy mieć na uwadze, że jeszcze przed wniesieniem zarzutów przez pozwanych, powód złożył zażalenie na zawarte w nakazie zapłaty postanowienie o kosztach procesu. Postanowieniem z dnia 21 października 2014r. Sąd Rejonowy w Gdyni uchylił postanowienie z dnia 7 lipca 2014 roku w przedmiocie kosztów procesu, zawarte w nakazie zapłaty wydanym w dniu 7 lipca 2014r. w postępowaniu nakazowym i zasądził solidarnie od pozwanych M. C. (1) i G. C. na rzecz powoda (...) Spółka Akcyjna w upadłości układowej z siedzibą w G. całość poniesionych kosztów tj. kwotę 2 606,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz kwotę 90 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego. Przedmiotowe postanowienie nie zostało zaskarżone przez żadną ze stron, wskutek czego uprawomocniło się z dniem 7 listopada 2014r. W tym stanie rzeczy, Sąd nie dokonał kompensaty kosztów poniesionych przez strony, lecz zasądził od powoda na rzecz pozwanego połowę poniesionych kosztów, do której doliczył połowę rzeczywistych kosztów dojazdu pełnomocnika pozwanego na rozprawę. W sumie Sąd zasądził kwotę 1.282 zł. Zważyć należy, iż na koszty poniesione przez stronę pozwaną składały się opłata sądowa od zarzutów (268 zł), którą w całości ponoszą pozwani (powodowie ponieśli łącznie opłatę od pozwu i opłatę od zażalenia w kwocie 279 zł.), opłata za czynności fachowego pełnomocnika – adwokata (2.417 zł). Wskazać należy, iż przed zamknięciem rozprawy pełnomocnik pozwanego złożył wniosek o przyznanie mu zwrotu kosztów dojazdu na trzy rozprawy. Podkreślić jednak należy, iż pełnomocnik pozwanego nie wskazał ani jakiej dokładnie kwoty się domaga ani nie podał żadnych innych danych, w szczególności nie wskazał środka transportu, jakim przebył trasę z T. do G. i z powrotem. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 29 czerwca 2016r., III CZP 26/16, L. kosztami przejazdu do sądu pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym - jeżeli ich poniesienie było niezbędne i celowe w rozumieniu art. 98 § 1 kpc - są koszty rzeczywiście poniesione. W związku z powyższym Sąd przyjął średnią cenę biletu (...) na trasie T. – G.. Łączny koszt zakupu trzech biletów na tej trasie wynosi 130 zł. Do zasądzonej kwoty Sąd doliczył jednak połowę powyższej kwoty. Tym samym od powoda na rzecz pozwanych solidarnie Sąd zasądził 1/2 zwrotu kosztów dojazdu pełnomocnika (65 zł.) oraz 1/2 wartości kosztów zastępstwa procesowego w stawce minimalnej wraz z opłatą od pełnomocnictwa (1217 zł.)